

รายงานวิจัย

เรื่อง

วิถีสุขภาพ และการดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวานมุสลิม
ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้

Health Practices and Self-Care of Muslims with Diabetic Mellitus
in Three Southern Border Provinces

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรเพ็ญ ภัทรนุชาพร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเกียรติ สุขนันตพงศ์

ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัย วิทยาเขตปัตตานี ประเภททุนทั่วไป
ปีงบประมาณ 2553

600251313

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246723

รายงานวิจัย

เรื่อง

วิถีสุขภาพ และการดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวานมุสลิม
ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้

Health Practices and Self-Care of Muslims with Diabetic Mellitus
in Three Southern Border Provinces

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรเพ็ญ ภัทรนุชาพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเกียรติ สุขนันทพงศ์

ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัย วิจัยฯ วิทยาเขตปัตตานี ประเภททุนทั่วไป

ปีงบประมาณ 2553

(1)

ชื่อเรื่อง : วิถีสุขภาพ และการดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้

คำสำคัญ : เบาหวาน, วิถีสุขภาพ, การดูแลตนเอง, จังหวัดชายแดนภาคใต้

บทคัดย่อ

246723

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวานมุสลิม อธิบายประสบการณ์การเจ็บป่วย วิถีสุขภาพ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวานมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งเสนอแนวทางการดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวานมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวานมุสลิม จำนวน 324 รายที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวานของโรงพยาบาล จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างเดิมที่มีคะแนนพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองระดับสูงและระดับต่ำ จำนวน 54 คน แบบสัมภาษณ์ครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้คือ การรับรู้และความรู้สึกต่อการเป็นโรคเบาหวาน ผลกระทบต่อวิถีชีวิต การดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อน แหล่งข้อมูลในการดูแลสุขภาพ ปัญหาอุปสรรคในการดูแลสุขภาพ และประสบการณ์การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพแบบผสมผสานของผู้ป่วยเบาหวาน

วิถีสุขภาพของผู้มีภาวะเบาหวานมุสลิมในการศึกษานี้มีการดูแลสุขภาพแบบผสมผสานทั้งการรักษาแผนปัจจุบันและการเลือกใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการเลือกใช้สมุนไพรมาใช้ควบคุมระดับน้ำตาล รวมทั้งนำหลักการศาสนามาใช้ในการดูแลสุขภาพไม่ให้เครียด ผลการวิจัยระยะ 1 และ 2 เสนอเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวานมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

Title : Health Practices and Self- Care of Muslim with Diabetic Mellitus in three Southern Border Provinces.

Keywords : Diabetic Mellitus, Health Practices, Local Wisdom, Self Care, Southern Border Provinces

Abstract

246723

The aims of this study were to explore health practices, describe the integration of local wisdom into self-care of Muslim with Diabetic Mellitus in three Southern Border Provinces and propose guidelines for the self-care of Muslim with Diabetic Mellitus in three Southern Border Provinces. This study use qualitative and quantitative methods. The study's participant consisted of 324 of diabetic mellitus who visited diabetic clinic of 3 province in Pattani, Yala and Narathiwat. Data were collected by using questionnaires about self-care behaviors of people with diabetes, in-depth interviews with 54 participants as the same first group who have high and low levels of self-care behaviors score. Interviews including the following aspects, Perception of being a diabetes; Response to diabetes; Being a diabetic cause change in life style; Learning to achieve self-care; Seeking and gaining knowledge for self-care and Learning Pros and Con of diabetes.

The finding may provide useful knowledge to health care professionals, thereby allowing them to effectively incorporate southern wisdom with in health care programs, A kinds of herbs were used in control blood sugar levels, as well as religious principles were used in control stress. The results of data phase 1 and 2 offer a reasonable approach in the health care of people with diabetes in the three Muslim southern provinces.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
Abstract	(2)
สารบัญ	(3)
สารบัญตาราง	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของเบาหวาน	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน	4
แนวคิดวิถีชีวิต ผลกระทบจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวาน	18
พฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองของผู้มีภาวะเบาหวาน	20
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองของผู้มีภาวะเบาหวาน	24
ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับโรคเบาหวาน	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
กรอบแนวคิดการวิจัย	32
บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย	33
ระยะที่ 1	33
ระยะที่ 2	34
ระยะที่ 3	37
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล	39
ผลการวิจัย	39
การอภิปรายผล	70

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	63
สรุปผลการวิจัย	65
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก	31-32
4.1 จำนวน คำร้อยละของผู้มีภาวะเบาหวานจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	35
4.2 จำนวน คำร้อยละของผู้มีภาวะเบาหวานจำแนกตามพฤติกรรม การดูแลสุขภาพ	39
4.3 แสดงชนิดวิธีการใช้และระยะเวลาที่ใช้สมุนไพรของผู้ให้ข้อมูล	47
4.4 จำนวน คำร้อยละของพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้มีภาวะเบาหวาน เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน	50